

2.3.2023

Valtion korvaus- ja tukitoiminnan valmiuden kehittämistyöryhmä

Toimikausi

Työryhmä asetetaan toimikaudelle 1.3. – 31.5.2023.

Tausta

Keväällä 2020 puhjennut maailmanlaajuinen COVID-19-pandemian torjuntatoimet aiheuttivat talouden taantumisen myös Suomessa. Tämän lieventämiseksi valtio suuntasi tukea yrityksille tilanteesta selviytymiseen. Valtiokonttori sai tehtäväksi toimeenpanna uudenlaisen korvausmallin, jolla kriisistä kärsineitä yrityksiä autettiin mahdollisimman nopeasti. Alun perin ainutkertaiseksi tarkoitettu yritysten kustannustuki muuttui koronapandemian kestäessä yhteensä 11 koronatueksi (kustannustuet 1-6, sulkemiskorvaus 1-2, tapahtumatakuu ja tuki kattamattomiin kiinteisiin kustannuksiin 1-2), joissa jaettiin yhteensä yli miljardi euroa tukia.

Nämä ns. koronatuet syntyivät hyödyntämällä Valtiokonttorin olemassa olevia tietojärjestelmiä, mahdollisimman suurta automaatiota sekä ketterää johtamis- ja toimintakulttuuria. Koronatukien toimeenpanossa digitalisaatio ja asiakaslähtöisyys olivat keskiössä. Ministeriöiden ja toimeenpanosta vastanneen Valtiokonttorin tiivis lainsäädäntöyhteistyö mahdollisti sen, että tuet olivat toimeenpantavissa muutamien viikkojen kuluttua lakien hyväksymisestä.

Koronatukien lisäksi Valtiokonttori on saanut vastatakseen tammikuussa 2023 päätettyjen maatalouden alkutuotannon kustannustukien toimeenpanon sekä sähköyhtiöiden sähköhyvitysten maksatusten. Näiden uusien tukimuotojen avulla tullaan jakamaan noin puolimiljardia euroa tukia.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (Valtiontalouden tarkastuskertomukset 13/2021) on suositellut valtiota säilyttämään valmius kustannustukityyppisen mekanismin nopeaan käynnistämiseen ilman, että Valtiokonttorin tulossopimuksen mukainen kehitystyö merkittävästi häiriintyy.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on tunnistaa ja määritellä skenaariot, joihin valtion kriisi- ja häiriötilanteiden korvaustoiminnassa tulee varautua. Skenaariot perustuvat Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan 2017, Kansalliseen uhkariskiarvioon 2023 sekä kokemuksiin viimeaikaisista kriiseistä. Skenaarioissa huomioidaan sekä luonnollisille henkilöille että oikeushenkilöille suoritettavat korvaukset.

Kriisi- ja häiriötilanteen korvaustoiminnon mallin tavoitteena on lähes täysin automatisoitu korvauspalvelun toimintamalli/ratkaisumalli, jolla vastataan yritysten tai kansalaisten nopeaan kriisitilanteen tukitarpeeseen. Tämän toteutumiseksi maksettavan korvauksen määrä on pystyttävä laskemaan automatisoidusti julkisen hallinnon datalähteiden ja asiakkaan antaman tiedon pohjalta.

Työryhmän tehtävänä on kuvata valtiokokonaisuuden kannalta vaikutuksiltaan kustannustehokkain malli, jolla pystytään vastaamaan erilaisiin poikkeuksellisiin tuki- ja korvaustarpeisiin yhteiskunnan kriisi- ja häiriötilanteissa. Mallin tavoitteena tulee olla korvausten ja tukien kohdentumisen parantuminen suhteessa nykytilaan.

Korvaustoiminnan valmiuden mallin tulee sisältää kuvaus:

- 1) Säädösvalmistelun toteutusprosessista;
- 2) Korvaustoiminnan palvelumallista ja tietojärjestelmästä;
- 3) Korvaustoiminnan palvelun edellyttämistä perusrekisterien ja muiden tietolähteiden tiedoista ja tietovirroista; sekä
- 4) Arvio toiminnan edellyttämistä resursseista (valmiuden ylläpidon substanssitoiminnon sekä tukitoimintojen resurssit).

Lisäksi työryhmän tulee tunnistaa tarvittavat muutokset sääntelyyn, mikäli ehdotettava malli otettaisiin käyttöön.

Työryhmä voi lisäksi tehdä muita esityksiä, joilla valtion korvaustoiminnan valmiutta ja kriisinkestävyyttä on mahdollista kehittää.

Organisointi

Puheenjohtaja

Olli Kärkkäinen, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Jäsenet

Jukka Mattila, finanssineuvos, valtiovarainministeriö (henkilökohtainen varajäsen neuvotteleva virkamies *Teija Mikkola*)

Mikko Huuskonen, teollisuusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö (henkilökohtainen varajäsen johtava asiantuntija *Ville Autero*)

Henna Huhtamäki, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö (henkilökohtainen varajäsen finanssineuvos *Minna Liuttu*)

Esa Hiiva, maatalousneuvos, maa- ja metsätalousministeriö

Joni Hiitola, hallitusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö

Veera Mäki, laskentapäällikkö, puolustusministeriö

Marjukka Turunen, lainsäädännön kehittämisjohtaja, Kela (henkilökohtainen varajäsen juristi *Petri Lemettinen*)

Liisa Räsänen, toimialajohtaja, Valtiokonttori

Asiantuntijasihteerit

Virpi Mustonen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Tuuli Karjalainen, kehityspäällikkö, Valtiokonttori

Työryhmä voi kutsua asiantuntijoita kuultavaksi. Työ tehdään virkatyönä. Työryhmän kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön momentilta 28.01.01.

Kuntaministeri

Sirpa Paatero

Sirpa Paatero

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Juha Sarkio

Juha Sarkio

Jakelu

Jäsenet

Tiedoksi

VTV

Jäsenten organisaatiot